

Godsdienst zonder mensendienst onmogelijk

De teksten voor bijeenkomst zijn met toestemming van Jan Zuidgeest ontleend aan: A, Baart, H. Crijns, e.a.: 'Om U te dienen, Cursus over Kerk en Samenleving' Samenwerkingsproject: Diocesane Pastorale Centra, KRO-radio, Kontakt Katholieken Educatief Werk, en Maatschappelijk Activeringswerk - Handleiding voor cursusleider en cursistenboek; Zeist, november 1986.

Situering

In dit materiaal staat de vraag centraal of volgens Jezus godsdienst mogelijk is zonder mensendienst. De stelling van dit materiaal is dat dit volgens Hem niet mogelijk is. Aan de hand van het verhaal van de Barmhartige Samaritaan wordt gezocht naar antwoorden.

Vervolgens wordt er stilgestaan bij verschillende manieren waarop mensen in nood geholpen kunnen worden én bij de sterke en zwakke kanten van elk van die manieren.

Deze les kan alleen gedaan worden, maar stijgt in waarde wanneer u het in groepsverband doet. 2 mensen zien meer dan 1, en hebben meer ervaring en inzicht in te brengen. Aan de hand van de parabel gaat u diepgaand in op het onderwerp van deze les.

Opzet

1. Lezen van de bijbeltekst de Barmhartige Samaritaan en de “harde kernen’ met achtergronden daarin.
2. Lezen en bespreken van 4 varianten op dit verhaal
3. Oefenen met de resultaten uit het bespreken van de verhalen
4. Lezen van nog 2 varianten
5. Mogelijkheden voor mensen die nu verder aan de slag willen

1. Lezen van de bijbeltekst De Barmhartige Samaritaan en “de harde kernen” en achtergrond

- a. Lees tekst 1 (lees hierbij ook tekst 2 voor de achtergronden).
- b. Kijk vervolgens naar die tekst en noteer trefwoorden wat volgens u 'harde kernen' zijn in dit verhaal, d.w.z. waar het in dit verhaal eigenlijk om gaat.
- c. Indien u in een groep werkt: Inventariseer de resultaten en schrijf die in trefwoorden op een flap. Daar kan op gereageerd worden.

Harde kernen zijn.

1. Het feit dat Jezus godsdienst zonder mensendienst uitgesloten acht. Een stellingname die Jezus blijkens de evangeliën herhaaldelijk inneemt. Het scherpst staat die overtuiging in het verhaal over het eindoordeel in Mattheüs 25, 31-46. Daarin gaat Jezus zelfs zo ver dat Hij mensendienst ook zonder godsdienstig motief - als allesbepalende maatstaf bij het eindoordeel aanmerkt.
2. Jezus geeft een heel nieuwe inhoud aan het begrip 'naaste'.

- je hebt geen naaste (familie e.d.) voor wie je goed moet zijn, maar je moet naaste worden;
- je wordt naaste door je het lot aan te trekken van anderen;
- je wordt naaste niet door je het lot aan te trekken van zomaar anderen, maar van mensen die in nood zijn (slachtoffers);
- je trekt je het lot aan van een ander ook al heb je eigenlijk niets met die ander te maken; en kom je maar 'bij toeval' voorbij;
- je trekt je het lot aan van een ander zelfs indien die mens in nood iemand is die je gewend bent te mijden als de pest (zoals de Joden de Samaritanen meden).

3. Jezus legt de nadruk op het 'doen'.

- vers 4: 'Houd u hieraan'.
- vers 8: 'Ga dan en doe als hij'.

2. Lezen en bespreken van 4 varianten op dit verhaal

U staat bij de volgende teksten stil bij de vraag hoe mensen in nood kunnen worden geholpen (hoe je solidariteit tot stand kunt brengen). Dat kan op verschillende manieren, die elk hun eigen sterke maar ook hun zwakke kanten hebben. Om dit uit te leggen voegen we nu aan het oorspronkelijke verhaal vier varianten toe (de teksten 3 t/m 6). Lees deze varianten.

Er zijn verschillende varianten. Wat een variabele is kun je het best verduidelijken aan de hand van het volgende voorbeeld: Stel je voor: je vertelt drie keer een nagenoeg gelijk verhaal; het enige verschil is dat het de eerste keer 's morgens speelt, de tweede keer 's middags en de derde keer 's avonds. De verschillen zijn dan: morgen, middag en avond. Maar het zijn verschillen binnen één en dezelfde variabele, namelijk: het tijdstip.

Variabelen die uit de vijf versies van de Barmhartige Samaritaan waarschijnlijk naar boven zullen komen zijn de volgende: Tussen haakjes: het gaat dus om vijf versies: het origineel en vier varianten daarop!

Variabele 1: de wijze van helpen (de manier waarop).

Er is een duidelijk verschil 'in de manier waarop' het probleem wordt aangepakt:

- in de versies 1 en 2 gaat het om de zorg voor het slachtoffer; het is nazorg, in de zin van: de overval heeft men niet kunnen voorkomen, evenmin dat er een slachtoffer is gevallen, maar deze wordt in ieder geval niet aan zijn lot overgelaten;
- in versie 1 gaat het om geïmproviseerde nazorg
- in versie 2 om van tevoren georganiseerde nazorg
- in versie 3 is er sprake van een regeling voor één bepaald aspect, namelijk de financiële gevolgen. Al bij voorbaat dekken mensen zich in (voor-zorg) tegen één van de gevolgen;
- in versie 4 is er sprake van wat we tegenwoordig misdaadpreventie noemen. Dat is een andere vorm van voor-zorg. Het gaat er niet alleen om de gevolgen voor de slachtoffers zo klein mogelijk te houden, maar ook om een poging te voorkomen dat er slachtoffers vallen;

- versie 5 graaft nog een laag dieper: er wordt niet, zoals in versie 4, een dam opgeworpen tegen het geweld van de rovers; nee, het motief tot roof wordt bij de rovers ongedaan gemaakt. Met andere woorden: er wordt niet slechts gesleuteld aan de gevolgen, en men beperkt zich ook niet tot het voorkómen van die gevolgen, maar men probeert de oorzaken weg te nemen, nadat men ontdekt heeft dat die rovers niet zomaar aan het roven zijn gegaan. (Bij dieper doordenken blijkt dus soms dat er meer mensen in nood zijn dan je op het eerste gezicht zou denken.)

NB. 1. Al meteen bij deze eerste variabele is het goed er op te wijzen dat er met het signaleren van deze verschillen niet een waarde-oordeel wordt gegeven. Neem het geval van versie 1: in dat geval is dit inderdaad de enige adequate hulp. Want het mag dan in het algemeen waar zijn dat voorkómen beter is dan genezen, in dit concrete geval is dat pure theorie en is alleen wat de Samaritaan doet, voor genezing zorgen, adequate hulp.

NB. 2. het belang van het zoeken van de variabelen en van de verschillen daarbinnen is dat hulp in nood allerlei gestalten kan aannemen; dat die allemaal hun eigen sterke en zwakke kanten hebben (mogelijkheden en beperkingen); en dat het dus belangrijk is goed na te denken over de vraag welke vorm van hulp in ieder geval gegeven kan worden door de werkgroep Kerk en Samenleving, diaconie of gemeente of door de parochie; het best, gezien het probleem waar het over gaat, gezien de (on)mogelijkheden van de werkgroep/parochie, gemeente; enzovoort.

Variabele 2: de mate van vrijwilligheid en belangeloosheid.

- in versie 1 is sprake van volkomen vrijwilligheid en volstreekte belangeloosheid. Nadat de priester en Leviet met een boog om het slachtoffer zijn heengelopen, is de Samaritaan wel de allerlaatste die zich met hem hoefde in te laten;
- in versie 2 gaat het om vrijwillige medewerking, die bovendien goeddeels belangeloos is; behalve misschien in het geval van het kopen van loten voor een tv-show;
- in versie 3 is de medewerking praktisch verplicht (ook bij zogenaamde 'vrijwillig verzekerden').

De mate van belangeloosheid kan echter verschillen. In een gewone verzekering gaan gezond eigenbelang en solidariteit hand in hand. Maar anders ligt dit bij recent opgekomen ziektekostenverzekeringen die alleen jonge en gezonde mensen accepteren, waardoor de premie voor deze mensen aanmerkelijk lager kan uitvallen. In zo'n geval wint het eigenbelang (minstens op korte termijn) het van de solidariteit;

- in versie 4 gaat het om verplichte belastingen en sociale lasten ten dienste van het algemeen belang; waarvan de betalers op een of andere manier ook zelf weer plegen te profiteren;
- in versie 5 is er weer sprake van vrijwilligheid en belangeloosheid én van zeer vergaande radicaliteit.

Het is gebleken dat dit een variabele is die veel discussie kan uitlokken. Bij de versies 2, 3 en 4 werd herinnerd aan een vraag van Jezus in een ander verband: '... als gij dit doet, wat voor bijzonders doet gij dan, doen ook de heidenen dat niet?'

Anders gezegd: alleen de versies 1 (verhaal van Jezus) en 5 (met verwijzing naar de eerste christengemeenten) zouden specifiek christelijk zijn. Indien u in een groep werkt, is goed zo'n discussie de nodige ruimte te geven; hier is de kern van 'Kerk

en Samenleving' aan de orde is; het spanningsveld tussen enerzijds - 'zo zitten wij nu eenmaal in elkaar - haalbaarheid - enz.' en anderzijds 'de radicale eisen van het evangelie'.

Variabele 3: het aantal Samaritanen (het belang van gezamenlijke actie).

- in versie 1 gaat het duidelijk om een eenmansactie
- in de versies 2, 3 en 4 gaat het om collectieve acties:
- in versie 2 van de Zonnebloemmedewerkers (beroepskrachten en vrijwilligers) maar ook van de donateurs
- in versie 3 van allen die zich bij de desbetreffende maatschappij verzekerd hebben
- in versie 4 van alle burgers die belasting betalen
- in versie 5 ligt het begin vaak bij één of enkele mensen die de aandacht ergens op vestigen, die vervolgens medestanders zoeken, druk gaan uitoefenen, maar die pas succes hebben als de aanhang vrij groot is geworden of heel machtig.

Variabele 4: De organisatiegraad.

In versie 1 wordt alles geïmproviseerd. In de volgende versies neemt de organisatiegraad toe. Dit is van belang met het oog op de vraag of je in onze samenleving nog langer kunt volstaan met improvisatie, of dat je organisatie gewoon nodig hebt.

3. Oefenen met de resultaten uit de bespreking van de verhalen

We kiezen de eerste variabele, met 3 verschillende wijzen van helpen:

- gevolgen opvangen (versies 1, 2 en 3)
- gevolgen voorkomen, zonder oorzaken aan te pakken (versie 4)
- de oorzaken aanpakken (versie 5).

Om het verschil duidelijk te maken, nog een voorbeeld, nu uit de sfeer van ontwikkelingssamenwerking:

- je kunt mensen die op een eiland wonen en honger hebben, iedere dag een vis geven (ontwikkelingshulp);
- je kunt die mensen ook 'leren vissen' (ontwikkelingssamenwerking);
- maar je kunt ook 'met je poten van hun vis afblijven' (niet alles voor hun neus wegvangen) waardoor zij zelf ook iets kunnen verkopen op de wereldmarkt en zó iets kunnen verdienen.

U kiest een probleemveld als thema. Bijvoorbeeld:

- discriminatie;
- ingesnoerd in de bijstand;
- baanloosheid.

Opdracht: bedenk bij het opgegeven thema (tekst 7) voor elk van de drie wijzen van aanpak minstens één voorbeeld van een activiteit die een werkgroep Kerk en Samenleving zou kunnen ondernemen.

Let op: het gaat niet in het algemeen om voorbeelden van achtereenvolgens 'gevolgen opvangen', 'gevolgen voorkomen' en 'oorzaken aanpakken', maar om voorbeelden van activiteiten door werkgroepen Kerk en Samenleving. Dat is dus nog net iets ingewikkelder.

Indien u in een groep werkt kunt u plenair - voor zover de tijd het toelaat - de resultaten bespreken. Met name die invullingen die nog uitleg behoeven of vragen oproepen.

4. Lezen van nog 2 varianten

Leest u nog twee varianten het verhaal van de Barmhartige Samaritaan (tekst 8 en 9). Deze keer niet over de Samaritaan, maar over twee andere figuren uit het verhaal, namelijk de reiziger en de rovers.

Deze twee varianten gaan uit van de gedachte dat het goed is 'de zaak van verschillende kanten te bekijken' of 'door de bril van anderen'. Maar ook van de gedachte dat je vaak maar beter niet te lang bezig kunt blijven met analyseren en praten, omdat mensen in nood dan naar andere oplossingen gaan grijpen, en... er doden vallen.

Tijd voor nabespreking van deze versies zal er misschien niet meer zijn. Dat is ook niet strikt nodig.

5. Mogelijkheden voor mensen die nu aan de slag willen

- Maak een overzicht van de verschillende verbanden waarbinnen je een plaats hebt (actief of passief).
Bijvoorbeeld functie in lijnorganisatie van een bedrijf: Ondernemingsraad, buurtcomité; politieke partij; schoolbestuur; oudercomité; werklozengroep; praatgroep; WAO-groep; actiegroep, kerkelijke groep; vrijwilligerswerk, enz.
- Geef aan wat je vanuit die verbanden zou willen/kunnen doen, Hoe verhouden die verbanden zich tot arbeid en baanloosheid? Wordt erover nagedacht? Is er iets te doen? Zo ja, hoe dan?
- Een andere, meer intensieve, werkwijze is om gegevens te verzamelen over de economische en sociale situatie in de eigen wijk, plaats of regio. Parochies werken meestal alleen met de kerkelijke gegevens. Het opzoeken en inventariseren van wat er feitelijk gebeurt rond werken en niet-werken in de eigen wijk, plaats of regio kan een geschikt instrument zijn. Zo'n economisch-sociale kaart dient dan door allerlei groepen van de parochie benut te worden. Concreet betekent dit, dat een klein aantal mensen bereid is om bij allerlei instanties kerngegevens te verzamelen rond werken en niet-werken. Bijvoorbeeld bij de sociale dienst, de Kamer van Koophandel, het Gewestelijk Arbeidsbureau, de vakbonden, de gemeente, de bedrijfsverenigingen, de VVV, plaatselijke informatiecentra, het maatschappelijk werk, politieke partijen, de buurt- en wijkcentra, enzovoorts.

BIJLAGEN

TEKST 1: (versie 1) HET VERHAAL VAN DE BARMHARTIGE SAMARITAAN (Lucas 10, 25-37)

Eens kwam een wetgeleerde op Jezus toe die hem op de proef stelde met de vraag: 'Meester, wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwig leven?' Jezus vroeg hem: 'Wat staat er in de wet? Wat leest u daar?' De wetgeleerde antwoordde: 'U moet de Heer, uw God, liefhebben met hart en ziel, met inzet van alle krachten' en 'U moet uw naaste liefhebben als u zelf.' Jezus zei: 'Dat is goed geantwoord. Houd u hieraan en u zult leven.'

Maar de man wilde zijn vraag rechtvaardigen en vroeg aan Jezus: 'En wie is mijn naaste?' En Jezus antwoordde als volgt: 'Er was eens een man die van Jeruzalem naar Jericho reisde en door rovers werd overvallen. Ze schudden hem uit, sloegen op hem los en lieten hem half dood liggen. Bij toeval reisde er langs die weg een priester naar Jericho, maar toen hij de man zag liggen, ging hij met een boog om hem heen. Hetzelfde deed een Leviet die daar langs kwam; ook hij ging toen hij de man zag liggen, met een boog voorbij. Een Samaritaan, eveneens op reis, kwam daar ook langs. Maar toen hij de man zag liggen, kreeg hij medelijden. Hij ging naar hem toe, zuiverde zijn wonden met olie en wijn en verbond ze. Toen zette hij hem op zijn eigen ezel en vervoerde hem naar een herberg waar hij hem verzorgde. De volgende dag nam hij twee zilverstukken en gaf die aan de herbergier: 'Zorg voor hem, en mocht u nog kosten moeten maken, dan zal ik u die betalen als ik terugkom!' En Jezus besloot: 'Wat denkt u? Wie van de drie is de naaste geweest van de man die in handen viel van de rovers?' 'Dat was hij die zich het lot van de man aantrok', antwoordde de wetgeleerde. 'Ga dan en doe als hij,' zei Jezus tegen hem.

TEKST 2: ENKELE ACHTERGRONDEN BIJ DE PARABEL VAN DE BARMHARTIGE SAMARITAAN, door Henk Berflo

Het verhaal van de Barmhartige Samaritaan is een parabel. Dit woord is afgeleid van het Grieks en komt eigenlijk neer op vergelijking of gelijkenis. Een parabel heeft de bedoeling om niet alleen het denken van mensen te verbreden, maar vooral ook het gedrag te veranderen. Er zijn ook andere vormen van teksten, die het denken van mensen willen verruimen, maar een parabel wil vooral het gedrag beïnvloeden. Daardoor word je soms eerst even op het verkeerde been gezet. In een parabel heb je vaak een aantal elementen, die je aanspreken door ook de overdrijving, die erin zit. Dat is bij deze parabel van de Barmhartige Samaritaan ook het geval.

Iets over het Samaritaanse volk

Een goed verhaal heeft altijd drie figuren die erin optreden: de eerste twee zijn de aangevers en de derde doet het dan. Dat is hier ook het geval: een priester, een Leviet en een Samaritaan. Deze laatste valt daarom op, omdat hij uit een volksgroep komt, die wel binnen Israël woont, maar waar de joden geen betrekkingen meer mee onderhouden, zoals het Johannes-evangelie formuleert, en waar ook een zekere vijandigheid mee bestaat. Om dit te verklaren, moeten we in de geschiedenis teruggaan. Israël heeft onder Koning David één rijk gevormd, dat na zijn zoon Salomo in twee delen uiteen is gevallen. Een paar honderd jaar later wordt het Noordelijk deel van het oorspronkelijke rijk door de Assyriërs veroverd. Die deporteren de belangrijkste

bovenlaag van de mensen en voeren andere volksgroepen in. Het Zuidelijk rijkdeel rondom Jeruzalem is die verovering bespaard gebleven. Weer twee eeuwen later wordt het zuidelijk rijkdeel veroverd, ditmaal door de Babyloniërs. De grote Ballingschap is het gevolg. Als de joden uit de ballingschap terug kunnen keren, en hun tempel gaan herbouwen, willen de achtergebleven joden uit het Noordelijk rijkdeel meedoen. Dat is toen door de inwoners van Jeruzalem onder leiding van de priesters verboden. Als reden werd genoemd dat ze door gemengde huwelijken, d.w.z. door het trouwen met geïmporteerde niet-joden, niet meer zuiver genoeg waren. Die kwestie heeft zo een tijdje doorgesudderd. Rond 300 voor Christus hebben de Samaritanen zich helemaal afgescheiden. Ze hebben ook een eigen tempel opgericht op de berg Geriezien, hetgeen nu Nabluz heet. Ze mochten dus niet meedoen aan de tempel in Jeruzalem en werden als schismatieken, als ketters beschouwd. Ze hebben een andere liturgie, een andere ritus en zijn als het ware een andere godsdienst. Toch zijn er overeenkomsten, zoals het onderhouden van de vijf boeken van Mozes als de Wet van God.

Verhaal verrassingen

In deze parabel zitten omwentelingen, die een verrassing oproepen. De zaken blijken anders te lopen als eerst gesuggereerd wordt. In het verhaal zijn, als je de inleiding erbij neemt, drie omwentelingen herkenbaar.

De wetgeleerde vraagt: 'Wat moet ik doen om het eeuwig leven te verwerven?' Dan heeft Jezus een korte discussie. Vervolgens vertelt hij de parabel van de Barmhartige Samaritaan en op het eind zegt hij dan: 'Doe dit en gij zult leven.' De aandacht voor alleen maar het eeuwig leven wordt zo teruggetrokken naar het leven zo-wie-zo.

Een tweede omwenteling is aanwijsbaar rond de vraag: 'Wie is mijn naaste?' Die vraag wordt aan het einde van de parabel door Jezus veranderd in: 'Wie is de naaste van de man die in handen van rovers is gevallen?' Volgens Jezus kies je je naaste niet, maar je wordt tot naaste gemaakt.

Een derde omwenteling wordt helder, als de man wil weten wie zijn naaste is. Hij zoekt naar een soort weten alleen op het niveau van kennis. Maar door het verhaal wordt duidelijk, dat het gaat om het doen van naastenliefde. Het gaat niet alleen om het weten wie je naaste is, maar vooral hoe je levensgedrag is.

Dat doen is heel erg belangrijk. De parabel is daarom niet alleen gericht op het kennisniveau, maar wil ook je gedrag veranderen, beïnvloeden op zijn minst.

TEKST 3: (versie 2) ZONNEBLOEMSCHIP 'DE SAMARITAAN'

Er was eens een man die van Jeruzalem naar Jericho reisde en door rovers werd overvallen. Ze schudden hem uit, sloegen op hem los en lieten hem halfdood liggen. Bij toeval kwam er een ambulance van het Rode Kruis voorbij die hem in ijlt tempo naar een ziekenhuis bracht.

Eenmaal daaruit ontslagen kreeg hij van de Zonnebloem een aanbod voor een tocht van een week op de Rijn; met het nieuwe schip nota bene, waarvoor het geld bijeen gebracht was via een show bij de KRO. Na een maand was hij weer helemaal de oude. Zo werden de begunstigers van Rode Kruis en Zonnebloem de naasten van de man die in handen viel van rovers.

TEKST 4: (versie 3) ONDERLINGE VERZEKERINGSMIJ BASA (VOORHEEN: DE BARMHARTIGE SAMARITAAN)

Er was eens een man die van Jeruzalem naar Jericho reisde en door rovers werd overvallen. Zij schudden hem uit, sloegen op hem los en lieten hem halfdood liggen. God zij dank had hij net een paar maanden eerder een prima ziektenkostenverzekering afgesloten. Deze betaalde, zoals in de folder gestaan had, snel en zonder zeuren; ofschoon hij nog nauwelijks premie betaald had. Zo werden zijn medeverzekeringnemers de naasten van de man die in handen viel van rovers.

TEKST 5: (versie 4) DE BELASTINGBETALENDE SAMARITAAN

Er was eens een man die van Jeruzalem naar Jericho reisde en door rovers werd overvallen. Ze schudden hem uit, sloegen erop los en lieten hem halfdood liggen. Bij toeval kwam er een CDA-er langs~ gevolgd door een VVD-er. Weer even later kwam er ook een PVDA-er voorbij. Ze zeiden tegen elkaar: 'dat is nou al de zoveelste; zo kan het echt niet langer. Ondanks alle verschillen en politieke opvattingen moeten we op dit punt de handen ineen slaan.'

Ze besloten eenparig tot een drastische verhoging van de belastingen ter financiering van een aantal maatregelen. Zoals:

- een verplichte ziektenkostenverzekering voor allen beneden een bepaald inkomen (het zogenoemde ziekenfonds)
- meer straatverlichting
- meer surveillancewagens en meer politie
- strengere straffen voor overvallers en de bouw van nieuwe gevangenissen.

Zo werden - via de politici - de belastingbetalers de naasten van iedereen die de kans loopt in handen te vallen van rovers.

TEKST 6: (versie 5) DE DÓÓRDENKENDE SAMARITAAN

Er was eens een man die van Jeruzalem naar Jericho reisde en door rovers werd overvallen. Ze schudden hem uit, sloegen op hem los en lieten hem halfdood liggen. Bij toeval reisde er langs deze weg ook een christen naar Jericho, even later gevolgd door nog meer christenen. Deze keer gingen zij niet met een grote boog om het probleem heen. Zij verzorgden de gewonde, maar tegelijk verdiepten zij zich in de vraag 'hoe zou het toch komen dat er tussen Jeruzalem en Jericho telkens mensen bestolen en in elkaar geramd worden?' En zij kwamen tot de conclusie dat het te maken moest hebben met de ongelijke verdeling van de welvaart; met het feit dat de één overvloed heeft aan alles en de ander gebrek aan het meest elementaire. En zij besloten - juist als de eerste christenen - om alles wat zij hadden bijeen te leggen en te verdelen naar gelang ieders behoefte. Ze besloten niet alleen aldus, ze deden het ook. En de rovers hoefden er sindsdien niet meer op uit te trekken. Voortaan reisde iedereen tussen Jeruzalem en Jericho met open dak en alleen de achterportieren op het kinderslot.

Zo toonden zich deze christenen de naasten van de man op reis. . . , maar ook van de rovers.

TEKST 7: SCHEMA

 Probleemveld:

Wijze van aanpak mogelijk activiteiten van werkgroep Kerk en Samenleving

gevolgen opvangen --

--

--

gevolgen voorkomen --

zonder aanpak --

oorzaken --

oorzaken aanpakken --

--

--

TEKST 8: (versie 6) HET VERHAAL VAN DE REIZIGERS

Er was eens een man die van Jeruzalem naar Jericho reisde en door rovers werd klemgereden.

Door de ervaring van anderen wijs geworden, had de man zich niet alleen voorzien van een gepantserde auto met kogelvrij glas, maar ook van een machinepistool. Daarmee wist hij zijn overvallers te doorzeven nog vóór zij ook maar één schot hadden kunnen lossen. Hij vervolgde zijn weg en bij het eerstvolgende wegrestaurant nam hij een borrel om van de schrik te bekomen. Hij zei tegen de herbergier: 'Dat liep nog maar net goed af. Ik mag dan indertijd nogal wat kosten hebben moeten maken, nou blijkt toch dat het geen weggegooid geld was.' 'Ja, het is wat', verzuchtte de herbergier, 'je bent je leven niet meer zeker tegenwoordig, en de politie is overal waar je hem niet nodig hebt. Het is weer het Wilde Westen van vroeger: ieder voor zich en God voor ons allen.'

TEKST 8: (versie 7) HET VERHAAL VAN DE ROVER

Er waren eens twintig blanken die van Jeruzalem naar Johannesburg reisden in een konvooi van drietonners volgestouwd met wapens. Halverwege werden zij door zwarten in een hinderlaag gelokt en doodgeschoten. De guerrillastrijders gingen er met het hele konvooi vandoor. De blanke regering zond versterkingen naar het gebied. Die kamden de streek uit op terroristen, waarbij hele dorpen werden platgebrand; dit 'als straf voor de steun aan de rebellen'; de vrouwen werden verkracht en gemarteld en de

mannen en jongens massaal afgeslacht. Maar het zwarte verzet werd er alleen maar meer door aangewakkerd en weldra ontketende de guerrillabeweging een complete burgeroorlog. De internationale gemeenschap hield haar hart vast maar deed verder niets.

Na jarenlang een verwoede en steeds wanhopiger strijd te hebben geleverd, zag de regering zich genoodzaakt de macht over te dragen aan de zwarten. De vroegere verzetsstrijders vierden hun overwinning uitbundig. Luid toeterend reden zij met de wagens van de vroegere koloniale heersers door de straten, terwijl zij zongen: 'Machtigen gooit Hij van hun troon, geringen verheft Hij'.